

Regeringskansliet
Miljö- och energidepartementet
m.remissvar@regeringskansliet.se

Promemorian Verksamheter som kan undantas från tillstånds- och anmälningsplikt

(M2018/01322/R)

Länstyrelsen i Västra Götalands län yttrar sig över promemorian Verksamheter som kan undantas från tillstånds- och anmälningsplikt.

Sammanfattning och övergripande synpunkter

Länstyrelsen tillstyrker Naturvårdsverkets förslag att det kan vara lämpligt att följande verksamheter omfattas av allmänna regler istället för tillstånds- eller anmälningsplikt:

- mekanisk bearbetning och lagring av vissa avfallsslag inför återvinning
- användning av vissa avfallsslag för anläggningsändamål
- biologisk behandling av vissa avfallsslag. Länstyrelsen anser dock att det kan finnas skäl för att överväga att behålla anmälnings- respektive tillståndsplikt för gårdsbiogasanläggningar som producerar mer än 1 000 MWh biogas per år
- förbränning av vissa avfallsslag.

Länstyrelsen tillstyrker vidare att ett bemyndigande att ta fram allmänna regler ges till Naturvårdsverket.

Synpunkter på promemorians förslag

Mekanisk bearbetning och lagring av vissa avfallsslag inför återvinning

Länstyrelsen ser positivt på de förslag som framgår av promemorian. I det fortsatta arbetet är det emellertid viktigt att frågan kring när avfall upphör att vara avfall beaktas. I framtida allmänna regler inklusive vägledning bör det tydligt framgå vilka återvinningsförfaranden samt vilka kriterier som ska uppnås för att det återvunna avfallet ska kunna anses vara avidentifierat från avfall och istället vara en produkt då det sätts på marknaden. I annat fall omfattas den fortsatta användningen av avfallslagstiftningen vilket kan kräva tillstånds- eller anmälningsplikt för den fortsatta användningen. Frågeställningarna är särskilt viktiga att utreda gällande jord- och bergmassor, betong samt asfalt.

Uppdraget omfattar inte analys av gällande bestämmelser om vad som avses med deponering enligt 4-5 §§ i avfallsförordningen (2011:927). Naturvårdsverket har således inte utrett om gällande ett- respektive treårsgräns för när lagring av avfall övergår till att vara deponi kan och i så fall bör ändras. Länsstyrelsen anser att även denna del är viktig att beakta vid framtagande av allmänna regler samt om möjligt införa undantag från tidsgränserna vid lagring innan återvinning av framförallt jord- och bergmassor. Till exempel kan större infrastrukturprojekt tidsmässigt pågå i 5-10 år. Det kan uppstå stora kvantiteter av jord- och bergmassor som kan vara lämpliga att nyttiggöra i senare delar av projektet. Att lagring innan återvinning klassas som deponering om lagringen sker längre än tre år får anses vara en alltför kort period och begränsar återvinningen på ett negativt sätt.

Användning av vissa avfallsslag för anläggningsändamål

Användning av icke-förorenad jord och annat naturligt material på den plats där grävningen utfördes

Vid framtagande av allmänna regler för denna användning är det av största vikt att begrepp som ”icke-förorenad jord” samt ”på den plats” definieras på ett otvetydigt sätt. I praktiken, vid tillsyn och prövning, ger tolkningen av dessa uttryck i dagsläget upphov till problem.

Avseende begreppet icke-förorenad jord så måste det beaktas att de naturliga bakgrundshalterna i massor varierar kraftigt. Vidare har vissa jord- och bergtyper naturligt förhöjda halter av ämnen, vilket måste beaktas. Till exempel har jordar runt platåbergen i Västra Götalands län naturligt höga halter av bl.a. arsenik och kadmium. Vidare kan marina leror från göteborgsområdet naturligt ha förhöjda halter av klorid och fluorid, i den utsträckningen att det kan medföra risk för påverkan på grundvattnet och därmed dricksvattenkvaliteten om de används på olämplig plats. Frågeställningen är även aktuell för jord- och bergmassor innehållande sulfid. Begreppet ”på den plats” där grävningen utfördes är ett mycket oklart begrepp. Länsstyrelsen anser att definitionen av detta begrepp måste vara mycket entydig om det ska kunna användas i allmänna regler. Frågan aktualiseras ofta i samband med större infrastrukturprojekt vid väg- eller järnvägsbyggen. I dessa fall torde ”på den plats” kunna ges en relativt bred tolkning i vägens längdriktning och inom vägområdet. Om massorna däremot används utanför vägområdet, oaktat avståndet, torde användningen i normalfallet svårigen kunna bedömas utgöra samma plats. Begreppet på den plats kan, enligt Länsstyrelsens mening, inte enbart definieras utifrån geografiskt avstånd utan även andra aspekter behöver vägas in.

Länsstyrelsen är positiv till, under förutsättning att ovanstående kan klargöras, att förenklingar sker av hanteringen av denna typ av massor. Om användning av massorna innebär en väsentlig förändring av naturmiljön krävs s.k. 12:6-samråd. Länsstyrelsen ser att förslaget troligtvis leder till ett ökat antal samråd enligt 12 kap. 6 § MB.

Användning i form av återvinning av vissa avfall för anläggningsändamål på annan plats än där grävningen utfördes

Länsstyrelsen delar utredningens slutsats att den verksamhet som skulle kunna omfattas av allmänna regler är återvinning av till exempel asfalt utan innehåll av

stenkolstjära, betong, tegel, keramik, lätt förorenade jordmassor samt aska och slagg från biobränsleledning för anläggningsändamål.

För att det ska vara lämpligt att införa allmänna regler är det av största vikt att tillämpningsområdet är tydligt med avseende på föroreningsnivåer i massorna samt mängdbegränsningar i olika användningsändamål. Liknande uttryck som de som används i miljöprövningsförordningen beträffande provningsnivåer bör undvikas, dvs hänvisningar till ringa risk och mindre än ringa risk, är för otydliga för att använda i allmänna regler.

Det är viktigt att beakta att användning av avfall i anläggningsmål i större skala, förutom direkt påverkan av massorna då ligger på plats, även under anläggningsskedet kan ge upphov till störningar i form av transporter, buller, grumling av vattendrag mm. Denna typ av användning bör inte omfattas av allmänna regler utan ska även fortsättningsvis omfattas av anmälnings- eller tillståndsplikt.

Biologisk behandling av vissa avfallsslag

Aerob biologisk behandling

I normalfallet orsakar inte mindre komposteringsanläggningar några större störningar i omgivningen förutsatt att anläggningen är placerad på en lämplig plats. Det kan därför vara tillräckligt att reglera mindre verksamheter med hjälp av allmänna regler. Länsstyrelsen anser att det är angeläget att reglerna även innehåller krav på lämplig lokalisering för de mindre komposteringsanläggningarna.

Enligt förslaget ska kompostering upp till 50 ton park- och trädgårdsavfall eller upp till 10 ton annat avfall omfattas av de allmänna reglerna. Länsstyrelsen anser att den föreslagna gränsen för när en komposteringsanläggning ska omfattas av generella lagkrav respektive omfattas av anmälningsplikt, är väl avvägd.

Anaerob biologisk behandling

Länsstyrelsen ser naturligtvis positivt på att biogas utvinns ur stallgödsel i så stor utsträckning som möjligt då det ger förnyelsebar energi samt minskar utsläppen av växthusgaser. Alla gårdsbaserade biogasanläggningar omfattas minst av anmälningsplikt enligt gällande lagstiftning. Länsstyrelsen anser att det är möjligt att undanta mindre gårdsbaserade biogasanläggningar från anmälningsplikt. De skulle istället kunna omfattas av allmänna regler. Det är ändå angeläget att det generella regelverket innehåller krav på passande lokalisering för den planerade verksamheten. Länsstyrelsen anser att gårdsbiogasanläggningar som producerar upptill 1 000 megawattimmar (MWh) biogas per kalenderår skulle kunna omfattas av allmänna regler. 1 000 MWh motsvarar ca 163 000 normalkubikmeterbiogas och är ungefär i samma storleksordning som den tidigare tillståndspliktgränsen (framställning av mer än 150 000 kubikmeter gasformigt bränsle) i miljöprövningsförordningen. Länsstyrelsen bedömer att intervallet 1 000 – 3 000 MWh är lämpligt som anmälningspliktig verksamhet.

Enligt förslaget ska alla gårdsbiogasanläggningar oavsett storlek omfattas av det allmänna regelverket, förutsatt att biogasanläggningen enbart rötar stallgödsel och annat biologiskt material som uppkommer på gården. Länsstyrelsen anser att det, under det kommande arbetet med utarbetandet av allmänna regler, finns skäl för att överväga att anmälnings- respektive tillståndspliktigt för de större

gårdsbiogasanläggningarna ska behållas. Oberoende av om anläggningen bara rötar substrat från den egna gården eller inte.

Många av de större gårdsbiogasanläggningarna rötar även substrat från exempelvis livsmedelsindustrin. Länsstyrelsen ser att det finns en farhåga, om det preciserade förslaget genomförs, att biogasanläggningar inte längre vill ta emot och röta livsmedelsavfall, då det för verksamhetsutövaren är mer fördelaktigt att sluta ta emot substrat utifrån i syfte att få ett enklare regelverk samt betydligt lägre tillsynsavgifter. Den sammantagna effekten av förenklingar i regelverket bör därför konsekvensutredas noggrant i samband med att förslaget till generella föreskrifter tas fram.

Förbränning av vissa avfallslag

Länsstyrelsen delar utredningens bedömning att det är lämpligt att harmonisera miljöprövningsförordningen med gällande EU-rätt, dvs. att anläggningar under 1 MW omfattas av allmänna regler och inte tillstånds- eller anmälningsplikt. Förbränningsanläggningar som har en total installerad tillförd effekt som understiger 1 MW, samt förbränner biomassaavfall, kommer då att omfattas av allmänna regler.

Detta yttrande har beslutats av länsöverdirektören Lisbeth Schultze. Föredragande var länsmiljöingenjören Gudrun Magnusson. I den slutliga handläggningen av ärendet medverkade även enhetschefen Åsa Wilske.

Lisbeth Schultze

Gudrun Magnusson